

ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ, АГРАРЕН ФАКУЛТЕТ

СТ А Н О В И Щ Е

От: проф. дн Живка Илиева Герговска;
Тракийски Университет, Аграрен Факултет, Стара Загора;
Доктор на науките по научна специалност - „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването”. Хабилитиране за професор по научна специалност – „Говедовъдство и биволовъдство”

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност „Говедовъдство и биволовъдство“ в АФ на ТРУ

Автор на дисертационния труд: **Ивайло Богданов Маринов**

Тема на дисертационния труд: **„Линейни екстериорни признаци и връзката им с продуктивни, репродуктивни и здравословни показатели при черно-шарени крави”**

Научен ръководител: проф. дн Живка Илиева Герговска

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 582/14.03.2016 на Ректора на ТРУ.

1. Информация за дисертанта

Образованието на докторант Ивайло Маринов е насочена основно в областта на животновъдството. През 1997 г е завършил Ветеринарен техникум със специалност Ветеринарен техник. През 2006 г. е завършил ОКС Бакалавър, специалност Зооинженерство, а през 2011 г. и ОКС Магистър по същата специалност в Аграрния факултет към Тракийски университет. По време на следването е придобил и допълнителни квалификации като педагогическа, и Технолог по мляко и млечни продукти и Технолог по месо и месни продукти.

За периода от 04.03.2013 – 08.03.2016 год. Ивайло Маринов се обучава в редовна форма по докторска програма към катедра „Животновъдство – преживни животни и млекарство“ към Аграрен Факултет на ТРУ по научна специалност „Говедовъдство и биволовъдство“.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Структура и обем: Дисертационния труд е написан на 155 стандартни машинописни страници, като в структурно отношение са спазени изискванията за съдържанието и съотношението на отделните раздели, съответно: увод – 2 стр., „Литературен преглед” - 43 стр., „Цел и задачи – 1 стр., Материал и методи” - 7 стр., „Резултати и обсъждане” - 79 стр., „Обобщение” - 5 стр., „Изводи” – 2 стр., „Препоръки” – 1 стр. и „Списък на литературата” – 13 стр.

Материалът е добре онагледен – 26 фигури и 25 таблици. Всички те много добре представят извършеното проучване и са добра основа за анализа.

Актуалност на темата: Съвременните селекционни програми в млечното говедовъдство задължително включват преценката по екстериор, като основно се

използва системата за линейно описателните признаци. Те са основа за селекция на животни освен с висока продуктивност и с устойчивост към заболявания, по-добри репродуктивни качества и продължителност на използване. У нас след преминаването на развъдната дейност към неправителствените развъдни асоциации тази дейност беше преустановена. Докторантът прилага за пръв път у нас препоръчаната от ICAR, във варианта на WHFF система за линейно описание на говедата от породата Холщайн по екстериор, което дава възможност за по-коректно сравнение с резултатите на други страни и адекватно използване на предоставяната информация в каталозите и др. документи за същата порода.

Преглед на литературата: Литературният преглед е представен в подточки съответстващи на резултати и обсъждане, което е дало възможност на докторанта да го разработи стегнато и в съответствие с тематиката на дисертационни труд. Дисертанта показва много добра осведоменост за съвременните достижения в областта на проучването, като целия преглед е концентриран върху обекта на проучване – линейно описателните признаци при говедата от породите за мляко. Прегледът на литературата завършва с обобщение за постигнатото в света по разглежданите проблеми и аргументация за собственото проучване.

Списъкът на литературните източници включва 265 източника. От общия брой литературни източници 19 са на кирилица и 246 на латиница. Преобладаващият брой литературни източници са от последните години (след 2000 год.) и отразяват съвременните достижения в областта на проучването.

Цел, задачи и обект на проучването: Целта на проучването е формулирана ясно и конкретно, а поставените задачи са в максимална степен съответстващи на поставената цел.

Разделът „Материал и методи“ е разработен коректно, като представя подробно както обекта на проучване, така и използваните методи на работа и обработка на данните. В проучването са включени представителен брой животни - 514 крави от 14 стада. На всяко животно са снети 24 линейни признака, взети данни за произход, за три продуктивни и три репродуктивни признака, заболявания, брак и т.н. Докторантът показва добра методична подготовка, овладяна е система за линейно описание, използвани са различни програмни пакети за обработка на информацията и методи за анализ.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Разделът „Резултати и обсъждане“ е разработен детайлно в съответствие с целта и поставените задачи. Направен е подробен анализ на получените резултати, като добрата литературна осведоменост на дисертанта е дала възможност, не само за добрия и професионален анализ, но и за подходящи сравнения с резултати получени от други автори. Разделът завършва с обобщение, което представя накратко цялостното проучване.

На база на проведеното проучване са направени 9 извода, които произтичат от резултатите. Направени са и 2 препоръки за практиката, които съответстват на получените резултати и са адекватни за нашите условия.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Получените резултати имат определена теоретична стойност за селекцията в млечното говедовъдство и важно практическо приложение при разработване на селекционните програми - определяне на целите на селекцията, селекционните

признаци, биологичните параметри на популацията, прогнозиране на ефекта от селекцията и т.н.

Приложена е Системата за линейно описание, препоръчана от световната организация по стандартизация на развъдната дейност – ICAR и Световната федерация на Холщайна - WHFF, за оценка на екстериора при говеда от Черно-шарената порода у нас и са установени средните фенотипни стойности, и херитабилитета на линейно-описателните признаци на екстериора. Оценено е влиянието на някои основни паратипни фактори върху фенотипната изява на признаците. Установени са фенотипните корелации между линейно-описателните признаци. Отчетените корелации показват, че зависимостта между линейните признаци не е само в положителна посока, което налага всички те да се вземат под внимание при селекция.

Проучена е връзката между линейните признаци и млечната продуктивност, репродуктивните признаци, здравословното състояние и процента на отпадане на кравите. Установена е нелинейна зависимост между нивото на млечност и стойностите на линейните признаци, означаваща, че не винаги теоретично желаните стойности от линейната скала съответстват на по-висока млечност. На основата на оценка на развъдната стойност на биците е установено, че в популацията се използват бици, чиито дъщери имат редица негативни екстериорни отклонения, ниска репродуктивна способност, повишена заболяемост, като водещо при избора им е била основно млечността.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантът има три научни публикации във връзка с дисертационния труд. Едната е самостоятелна, а в другите две е водещ автор. Две от научните публикации са публикувани в списание Agricultural Science and Technology и една е в чуждо списание International Journal of Current Microbiology and Applied Sciences. Едната от научните публикации е докладвана на научна конференция с международно участие.

6. Оценка на автореферата

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд. Изготвен е съгласно изискванията и съдържа целите, същността и резултатите от проучването.

7. Заключение

Въз основа на научените и приложените, от докторанта, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Тракийски университет, Аграрен факултет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на **Ивайло Богданов Маринов** образователната и научна степен **“доктор”** по научната специалност „Говедовъдство и биволовство”, област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.3 Животновъдство.

Дата: 05.05.2016 г.
Стара Загора

Подпис:
(проф. д-р Ж. Герговска)